

DESPRE NOUA DOCTRINĂ DE RELAȚII PUBLICE A NATO (1)

✉ **Maior Marian PREDOAICA¹**

În perioada 30 septembrie - 4 octombrie 2007, în orașul Portsmouth (statul Virginia, SUA), s-a desfășurat Conferința anuală de relații publice a NATO, în cadrul căreia s-au prezentat și dezbătut principalele modificări aduse Doctrinei de relații publice a Alianței.

Conferința a fost organizată de structura de relații publice a Comandamentului Aliat pentru Transformare, în colaborare cu structura de relații publice a Comandamentului Aliat pentru Operații. Prezentul material încearcă să facă, în spiritul celor discutate în cadrul conferinței, o scurtă analiză a rațiunilor și condițiilor care au determinat Alianța să își actualizeze vechea Doctrină de relații publice și să sublinieze beneficiile pe care respectivele modificări le aduc felului în care NATO își desfășoară activitatea în acest domeniu.

I. Rațiuni și condiții pentru revizuirea doctrinei

După mai bine de șase ani, NATO a luat decizia să adopte o nouă Doctrină de relații publice, în consens cu actualele realități geopolitice, militare, din domeniul tehnologiei informației, comunicării și, mai ales, al mass-media, ce își pun amprenta substanțial asupra eficienței cu care Alianța își desfășoară activitatea de relații publice.

Dar care au fost rațiunile pentru care structurile de conducere ale NATO au ajuns la concluzia că este nevoie să se adopte, la sfârșitul anului 2007, o nouă doctrină de relații publice, care să o înlocuiască pe cea veche (MC 457), aflată în vigoare începând cu 2001, dar considerată depășită?

După cum se menționează în prologul noii doctrine și în broșura *NATO în secolul 21²*, după încheierea Războiului Rece și, în special, după atacurile asupra turnurilor gemene de la 11 septembrie 2001, Alianța a fost implicată în operații militare de o amploare și o complexitate fără precedent, desfășurate simultan în locuri situate departe de zona geografică euroatlantică. Este suficient să menționăm că NATO a desfășurat, în ultimii ani, operații militare sau umanitare concomitente în Irak, Afganistan, Sudan, Indonezia și Pakistan, pentru a contura dimensiunea remarcabilă a activităților în care Alianța este implicată în prezent și a posibilităților ei de acțiune.

În al doilea rând, componența NATO a cunoscut o creștere semnificativă de la momentul înființării ei, în 1949. Astăzi, numărul statelor membre și parteneri ale Alianței este de patru ori mai mare decât cel al statelor fondatoare și reprezintă aproximativ o treime din națiunile lumii, în condițiile în care procesul de extindere nu este încă încheiat.

În același timp, lumea a fost martora unei dezvoltări specta-

culoase a „pieței” de știri, pe fondul unei creșteri accelerate și continue a competitivității și concurenței în domeniul mass-media, dublată de evoluții de cele mai multe ori spectaculoase ale tehnologiei informației, în care un loc de seamă îl ocupă, desigur, internetul.

În acest sens, pentru a avea o imagine mai clară a rapidității cu care evoluează domeniile mass-media și tehnologiei informației, nu este lipsit de importanță să ne amintim că: ♦ *BBC World* (serviciul de știri internaționale, interviuri și documentare al *BBC*) a luat ființă în 1991, ♦ televiziunea *Al-Jazeera* a început să emită conținut de abia în 1996, ♦ *Google* datează doar din septembrie 1998, ♦ *Wikipedia* se naște în 2001 (pentru a ajunge, azi, la peste 2,5 milioane de articole în ediția engleză!), în timp ce *You Tube* nu are mai mult de trei ani de existență.

În 2006, revista *Time*, considerând că Teoria omului providențial, a lui Thomas Carlyle (susținea că istoria lumii este doar biografia oamenilor mari), este serios ieșită din actualitate, a acordat titlul *Omul anului* tuturor cititorilor revistei, care aveau ocazia să își vadă chipul reflectat într-o mică oglindă din folie de aluminiu, plasată ingenios pe prima copertă a revistei. Pentru a justifica această decizie, în editorialul său din ultimul număr din 2006, care consacră respectivul titlu, Lev Grossman scria că anul respectiv nu era deosebit pentru că existau oameni providențiali sau că ar fi avut loc în cursul lui conflicte de mare anvergură, ci pentru că posibilitatea de comunicare și comuniune dintre oamenii planetei atinsese un nivel fără precedent, ca urmare a existenței enciclopediei universale „de dimensiuni cosmice”, numită *Wikipedia*, a unui site, numit *You Tube*, prin intermediul căruia milioane de oameni își împărtășeau experiențele cu ajutorul înregistrărilor video, și a unei comunități online de dimensiuni neașteptate, intitulată *MySpace*. Anul 2006 era important pentru că oamenii își

mobilizau energiile pentru a schimba impresii și a se ajuta unul pe altul fără a cere nimic în schimb și, prin acest lucru, schimbau nu doar lumea, ci chiar felul în care lumea se schimba.³

În contextul acestor evoluții semnificative în domeniul comunicării, aproape orice aspect al activităților desfășurate de o organizație de amploare și importanța NATO devine subiect de interes pentru un public extrem de larg, ce are acces aproape în timp real la informații și ale cărui așteptări de a cunoaște în ce fel sunt cheltuiți banii publici se situează la un nivel deosebit de înalt.⁴

În linii mari, acesta era și cadrul în care intra în vigoare, în 2001, MC

457, doctrina de relații publice a NATO ce îngloba o bună parte din lecțiile desprinse de specialiștii în relații publice ai Alianței în operațiile desfășurate în Bosnia și în campania aeriană, și misiunea ulterioară din Kosovo. MC 457 a reprezentat un efort important de abordare modernă, adaptată vremurilor, a relațiilor publice și a fost menită să înlocuiască viziunea și modalitățile de tratare a relațiilor publice cuprinse în documentele Alianței ♦ MC 244 – *Censorship of Information in Times of Crisis and War* (Cenzura informațiilor în timp de

de comandă, structurile de relații publice să fie subordonate direct comandantului și a avut o contribuție importantă în separarea mai clară a operațiilor informaționale (*Information Operations* – o modalitate de coordonare a activităților desfășurate de structurile militare în domeniul informațional, care și-a câștigat un statut și un rol important în cadrul Alianței, începând cu sfârșitul anilor '90) de relațiile publice care, în opinia multora, se aflau în situația de a fi încet, încet subordonate operațional și de a le fi afectată credibilitatea în fața publicului.⁵

Cu toate acestea, cei care au contribuit la elaborarea vechii doctrine nu puteau să anticipeze, cu precizia dorită, transformările care urmau să se producă în domeniul mass-media și tehnologiei informației și, prin urmare, nu au apreciat corect importanța deosebită pe care o au astăzi, spre exemplu, internetul și așa-numiții *cetățeni-jurnaliști*, în promovarea unei organizații de tipul Alianței.

Astfel, conducerea NATO a considerat că unul din factorii care limitau capacitatea organizației de a-și transmite eficient mesajele către public era și Doctrina de relații publice pe care o aplica, ce se dovedea depășită și neadaptată actualului mediu informațional și comunicațional. Prin urmare, din dorința de a îmbunătăți activitatea de relații publice și de a face față noilor provocări din domeniile comunicării și mass-media NATO a adoptat, începând cu anul 2007, o nouă Doctrină de relații publice: MC 457/1.

(Continuare în numărul viitor)

¹ Corpul de Intervenție Rapidă al NATO din Italia, Solbiate Olona (Italia), ofițer de relații publice, maior Marian PREDOAICA; marianpredoaica@yahoo.com

² NATO in the 21st Century, editată de Divizia de Diplomatie publică a NATO (NATO Public Diplomacy Division), 1 mai 2004.

³ <http://www.time.com/time/magazine/article/0,9171,1569514,00.html>

⁴ NATO Military Policy on Public Affairs - MC 457/1, 19 septembrie, 2007, pag. 4 (Doctrina de relații publice a NATO, intrată în vigoare în anul 2007)

⁵ Brett Boudreau, Highlights of the New NATO Military Public Affairs Policy, în „The Three Swords”, Revista Centrului de Război Întrunit (JWC - Joint Warfare Centre) nr.11, 10 decembrie 2007, pag. 26.

Bibliografie

- *** – *NATO in the 21st Century*, editată de Divizia de Diplomatie publică a NATO (NATO Public Diplomacy Division); 1 mai 2004;
- *** – *NATO Military Policy on Public Affairs – MC 457/1*, 2007;
- *** – *NATO Military Policy on Public Affairs – MC 457*, 2001;
- Boudreau, Brett – *Highlights of the New NATO Military Public Affairs Policy*, în „The Three Swords”, Revista Centrului de Război Întrunit (JWC – Joint Warfare Centre); nr.11.